

Neşet Günal Eserlerine Toplumsal Gerçekçi Anlayışla Bakış

A Look At Neşet Günal's Works With Social Realistic Understanding

ÖZET

Bu araştırmanın kapsamı yansıtmacı sanat kuramı ve temelde yansıtmacı sanat kuramına dayanan ancak bazı farklılıkların bulunduğu Marksist kuram ve Marksist kuramın içeriği olarak esas ele alacağımız konu toplumsal gerçekçilik kavramıdır. Türkiye’de toplumsal gerçekçilik kavramı üzerine resimler 1940’lı yıllarda Yeniler grubunun toplumsal içerikli resim yapımlarıyla başlar. Yerel konular seçerek, ülkenin ve toplumun genel durumundan etkilenen sanatçılar, toplumu siyasi, ekonomik ve sosyal açıdan yorumlayarak tuvallerine yansıtmışlardır. Toplumsal gerçekçilikte konular sıradan insanlardan seçilir. Toplumsal gerçekçilik dediğimiz zaman ise aklımıza gelecek sanatçılardan bir tanesi de Neşet Günal’dır. Neşet Günal toplumsal gerçekçilik sanat anlayışının Türkiye’de yerleşmesinde büyük katkı sağlamıştır.

Bu çalışmada Neşet Günal’ın hayatı ve eserleri Toplumsal gerçekçilik kavramı üzerinden değerlendirilecektir. Önce Yansıtmacı kuram ve Marksist kuram hakkında bilgi verilmiş daha sonra da toplumsal gerçekçilik kavramı üzerinden hem sanatçının hayatı hem de resimleri üzerinde çözümlenmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yansıtmacı Sanat Kuramı, Marksist Kuram, Toplumsal Gerçekçilik, Neşet Günal.

ABSTRACT

The scope of this research is reflective art theory and Marxist theory, which is basically based on reflective art theory but has some differences, and the main subject we will discuss as the content of Marxist theory is the concept of social realism. In Turkey, paintings on the concept of social realism began in the 1940s with the Yeniler group's paintings with social content. Artists who were influenced by the general situation of the country and society by choosing local subjects reflected the society on their canvas by interpreting it from political, economic, and social perspective. In social realism, subjects are chosen from ordinary people. When we say social realism, one of the artists that comes to our mind is Neşet Günal. Neşet Günal made a great contribution to the establishment of the social realism concept of art in Turkey. In this study, Neşet Günal's life and works will be evaluated through the concept of social realism. First, information was given about Reflective theory and Marxist theory, and then analyzes were made on both the artist's life and his paintings through the concept of social realism.

Keywords: Reflective art theory, Marxist Theory, Social Realism, Neşet Günal.

GİRİŞ

Sanat insanın duygu ve düşüncelerini farklı anlatım biçimleriyle ortaya koyma şeklidir. Bu eserlerin ortaya çıkışında belli kuramlarla temellendirmeler mevcuttur. Sanatçının konuyu ele alış biçimine göre bu kuramları sınıflandırabiliriz. Her sanat eserine yetecek tek bir sanat teorisi yoktur. Birden fazla sanat teorisi değer yargılarında bulunma ve sanat eserlerini savunma konusunda daha fazla fırsat sunar. Buna göre başlıca üç sanat anlayışını örnek olarak gösterebiliriz. Bunlar; yansıtmacı, anlatımcı ve biçimci sanat kuramlarıdır (Boydaş, 2007). Bu çalışmada esas olarak bahsedeceğimiz konu yansıtmacı sanat kuramıdır. Bu kurama göre sanatı yapan, eserin çevresiyle olan ilişkidir. Sanat eseri, içerisinde bulunduğu toplumu, yaşamı gerçekliği yansıtan bir aynadır. Sanatı bir yansıtma olarak ele almak çok eskiden bugüne kadar gelmiştir. Bu düşünceyle sanatın tıpkı bir ayna gibi birebir yansıtılması gerektiğini savunurlar. Çünkü sanat yaşamın aynen yansıtılmasıdır. Moran edebiyat kuramları ve eleştiri kitabında: “ Bu görüşü savunanların sık sık başvurduğu ‘ayna’ benzetmesi de düşüncelerine ışık tutan açıklayıcı bir benzetmedir. Lucas de Heere, on altıncı yüzyılda Van Dyck’ın resimlerini överken diyor ki: “Bunlar ayna, evet resim değil ayna bunlar” (Moran, 2020). Üretilen eserler toplumun bir parçası ve yansımasıdır. Marksist kuramcılar, sanat eserlerinin kendi kendine yeten ve bağımsız olmadığını, büyük ölçüde içinde üretildikleri toplumdan etkilendiklerini, bazıları da bunları toplumun belirlediğini savunuyor (Barret, 2020). Yansıtmacı kuram ile aynı değerlendirilirken bazı farklılıklar barındırmaktadır. Toplumsal gerçekçilik anlayışı da Marksist kuram içerisinde yer almaktadır. Toplumsal gerçekçilikte eserlerin konu seçiminde köylünün, işçinin, emekçi kesimin günlük yaşantıları, yaşam koşulları, çevreleri ele alınmıştır. Yaşanan zorluklar, hayat mücadelesi gerçekçi bir üslupla detaylı bir şekilde çalışmalara yansıtılmıştır. Bu çalışmada Neşet Günal’ın toplumsal gerçekçi anlayışla ortaya koyduğu eserler üzerinden yorumlamalar yapacağız. Neşet Günal’ın hem kendi doğup büyüdüğü şehirden

Seher Ortakçı¹

How to Cite This Article

Ortakçı, S. (2024). “Neşet Günal Eserlerine Toplumsal Gerçekçi Anlayışla Bakış” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:10, Issue:2; pp:236-242. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10704199>

Arrival: 12 November 2023
Published: 27 February 2024

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Görsel Sanatlar Öğretmeni, MEB, Hitit Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bileşik Sanatlar ABD, Çorum, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

esinlenerek hem de Anadolu'nun farklı kırsal kesimlerinde yaşanan hayatları, Günel'in sağlam desen anlayışı ile figürler de ve figürlerin yüz ifadeleri üzerinden açıklanacaktır.

NEŞET GÜNAL ESERLERİNE TOPLUMSAL GERÇEKÇİ ANLAYIŞLA BAKIŞ

Yansıtmacı Sanat Kuramı, Rönesans'ta hayat buldu ve uzantıları 19. Yüzyılda da devam etti. Bu teoriye göre doğa kavramı idealize edilmiş ve düzeltilmiş doğa anlamına gelmektedir. Sanat eseri sadece güzelliği sergilememekle kalmamalı, aynı zamanda dünyada var olan çekici olmayan ve hoş olmayan unsurları da ortadan kaldırmalıdır. Yalnızca güzeli ya da gerçekte var olmayan güzellikleri yansıtması gerekir (Ülger,2021). Bu dönemde bazı sanatçılar bu görüşün aksine çalışmalar gerçekleştirerek yansıtmacı yaklaşımın amacına uygun hareket etmiştir. Yaptıkları çalışmalarla dönemde farklı bakış açıları oluşturarak sanat alanında önem arz etmişlerdir.

Yansıtma kuramı genel olarak iki döneme ayrılarak incelenmektedir. Birinci dönem 18. yüzyıla kadar olan dönemdir. Bu dönemde yansıtma anlayışı, gerçeklik kavramı Platon'un ve daha genel olarak da Aristoteles'in bakış açılarını yansıtan çeşitli yorumlar olarak değerlendirilebilir. 19. yüzyıldan sonra yalnızca bu görüşlere dayanmaksızın yeni farklı bir görüş ortaya atılmıştır. Bu görüş yansıtma kavramını kullanarak sanatı açıklayan Marksist bir estetik anlayıştır. Marksist estetik anlayış farklı yönlerden gerçekçilik akımına bağlanır. Romantizme tepki olarak ortaya çıkan gerçekçilik akımı yansıtma kurallarına dayalı bir anlayıştır. Günlük yaşam, çağdaş toplum olabildiğince gözleme dayalı olarak sanat yapıtlarına yansıtılıyordu. (Ötgün,2008). Sanatçının gerçekleri yansıtırken tüm yönleriyle sanat yapıtına aktarması gerektiğini savunuyordu. İyi ile kötü ve güzel ile çirkin gibi kavramları da bu gerçekçi bakış açısıyla aktarılmalıydı.

Marksist eleştiri kuramında, bazen sanatçının bile bilmediği ya da fark edemediği sanatçıda ya da sanat eserinde görünmeyen unsurların betimlendiğini ve Marksizmin sadece Modernizmin değil aynı zamanda Postmodernizmin de farklı yönlerini ele aldığı ileri sürer. Karl Marx (1818-1883) yüzeydeki gerçeklik gibi görünenin altındaki gerçekliği gördü. Marksist eleştirmenler, sanat eserlerinin sanatçıdan bağımsız ve özerk olmadığını, ancak içinde üretildikleri toplumdan önemli ölçüde etkilendiğini bazılarına göre buldukları toplum tarafından belirlendiğini öne sürüyorlar. Marksist eleştirmenler toplumsal yapıların ve ilişkilerin sanat eserlerinin ortaya çıkışını ve algılanmasını nasıl etkilediğini inceliyor. Sanat da sanat eğitimi de yabancı ya da tarafsız değildir; Sanatın üretimi ve algılanması toplumsal olarak dinamik ve bağlamsaldır (Barret,2020). Marksist yaklaşıma göre sanat eserlerini eleştirirken toplumsal açıdan değerlendirmek büyük önem arz etmektedir. Sanat eserini yapıldığı dönemin özellikleri ve toplumun genel tavrına göre ele almak eseri daha iyi anlayıp yorumlamamızda yardımcı olacaktır. Eser üretildiği toplumun bir parçası ve o toplumun bir yansımasıdır.

Marksist estetiği incelerken onu iki döneme ayırmak gerekir: 1934'e kadar olan ilk dönem ve sosyalist gerçekçilik teorisinin kabul edildiği 1934 sonrası ikinci dönem (Moran,2020). Birinci dönemde sanat eseri ile ekonomik yapının içinde bulunduğu ilişki konu edilirken, ikinci dönemde ise sanat eserleri toplumcu gerçekçilik adıyla yer alır.

Toplumsal gerçekçiliğin ilk çıkış noktası 19. yüzyılda yaşanan siyasi olaylar ve Gustave Courbert'in öncülüğünü yaptığı gerçekçilik akımıdır (Aksu,2020). Gerçekçilik akımı ile toplumsal gerçekçilik akımını detay olarak ele aldığımızda, her ikisinde de günlük yaşamdan olaylar ele alınmaktadır evet ama toplumsal gerçekçilikte ele alınan konu üzerine sanatçının kendi yorumu, politik görüşü ve eleştirisini de mutlaka yansıtır. Yani gerçekçiliği olduğu gibi sadece anlatmak değil toplumun yaşadığı sıkıntıları, ekonomik zorluklar, yaşanan eşitsizlikle gibi konuları da ele alarak yorumlayıcı bir anlatım yer almaktadır.

Toplumsal gerçekçilik, Marksist estetiğin ikinci döneminde Sovyetler Birliği'nde gelişti. Bu anlayış sanatın şuan olduğu konumuna değil ne olması gerektiğine odaklanmaktadır. Bu teoriye göre sanat bir yansıtmadır, sanatın yansıttığı gerçeklik ise toplumsal gerçekliktir. Toplumsal gerçekçilik, Marksist bilgi teorisini Hegel'in estetik anlayışıyla birleştirir ve sanat eserini dış gerçekliği yansıtan somut-genel yapısıyla ele değerlendirir (Ötgün, 2008).

Kuşkusuz Batı'daki modern resim anlayışlarının etkisi ve dönemin önemli sanatçılarından çalışmalarında ulusal kavram ve temalara yer verilmesi, büyük sanat akımlarının gelişmesinde ve devamında önemli bir etken olmuştur. Türkiye'de cumhuriyet dönemiyle birlikte özellikle 1950'li yıllardan sonra Türkiye'nin sosyal, ekonomik ve siyasal bölgelerinde yaşanan değişimlerin etkisiyle Türk resminin köklü temelleri atılmış. Pek çok sanatçı eserlerinde Anadolu'nun günlük yaşamından kesitleri ana konu olarak kullanmış, resme ulusal bir bakış açısı kazandırılarak toplumcu gerçekçilik anlayışı benimsenmiştir (Karabaş, Serttaş, 2016). Neşet Günel Türk resminde toplumsal gerçekçi sanat anlayışının yerleşmesinde büyük katkı sağlayan sanatçılardan biridir. Sanatçının toplumsal gerçekçi sanat anlayışına yönelmesinde yaşam hayatının önemli etkileri vardır.

Neşet Günel, 1923 senesinde Nevşehir'de dünyaya geldi. Ailesi geçim kaynağını bağcılık yaparak elde etmekteydi. Sanatçı, okul hayatının ilk dönemi olan ilköğrenimini Şereflikoçhisar'da, orta öğrenimini ise Nevşehir'de aldı.

Sanatçı o yıllarda ailesine destek olmak amacıyla fotoğraflardan büyüttüğü portreler çiziyordu. Nevşehir Belediyesi'nin bursuyla sınavları kazanarak 1939'da Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdi. (Günay, 2011).

Resim 1. Neşet GÜNAL

Günal, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ne 1939'da başlamıştır. Eğitimi hayatı boyunca Sabri Berkel, Leopold Levy ve Nurullah Berk gibi dönemin önemli sanatçıların atölyelerinde çalışmalar yapmıştır. Yine bu atölyelerde tanıştığı Mümtaz Yener, Nuri İyem ve Avni Arbaş gibi sanatçıların etkisinde kalmış ve çalışmalarında bu sanatçıların izleri hissedilmiştir. Bu sanatçılar 1940 yılında Türk resim sanatının yeni bir üslubunu yaratmak amacıyla toplumsal sorunları yansıtan toplumsal bir sanat anlayışını benimsemişlerdir. 1940 yılında Akademik Salon'da sosyalist gerçekçi yaklaşımla, ağırlıklı olarak gündelik hayatın içinde yer alan ilk öğrenci sergisinden sonra, 1941 yılında ilk liman sergisinde Yeniler grubunu kurdular (Arslan,2018).

Sanatçının okul günleri II. Dünya Savaşı dönemine denk gelmektedir. Sanatçı babasını bu dönemde kaybeder ve babasının ölümüyle ailevi sorumluluklar üstlenmek zorunda kalır. Türkiye, savaşa katılmasa da İkinci Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerini hissetti. Yoksulluk yılları eserlerine de yansıyan Günal, toplumsal gerçekçi hareketin de etkisiyle, eserlerinde ülkenin toplumsal değişim ve gelişimini tüm yönleriyle ele aldı. (Koç, Altıntaş, 2017).

1955 yılında Günal Ankara Helikon Derneği Sanat Galerisi'nde ilk kişisel resim sergisini açmış ve 1956'da yeni açılan meclis binasına resim yapması için görevlendirilmiştir. Ankara Hacettepe Hastanesi'ne fresk tekniğini uygulayarak duvar resmi yapmıştır. 1958 yılı sanatçının ikinci kişisel sergisini İstanbul şehir galerisinde açtığı yıl olmuştur. 1963 yılında tekrar Paris'e giderek vitray ve goblen üzerine eğitim almış. 1969 yılında 30. Ulusal Resim Heykel Sergisi'nde "Kör Hasan'ın Oğlu" adlı eseriyle resim dalında 1.lik ödülünü aldı. Ülke içinde ve ülke dışında fazla sayıda karma sergiye katılmıştır. Akademi'de uzun seneler çalışarak 1970 senesinde profesör unvanı almıştır. 26 Kasım 2002 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetmiştir (Arslan,2018).

Neşet Günal'a göre gerçekçilik, sanatçının hassasiyet alanına ait, insan ve doğa unsurlarıyla doğrudan ilgili olan görüntülerin yansımasıdır (Koç, Altıntaş, 2017). Anadolu insanının günlük yaşantıları üzerinde durmuş, eserlerinde hem konu hem de figüratif tarzı ile toplumsal gerçekçiliği yansıtmıştır. Çalışmalarına yansıyan sahneler sanatçının doğup büyüdüğü toprakların yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Resim 2. Çocuklar, Kâğıt Üzerine Karışık Teknik,27x27 cm. 1963.

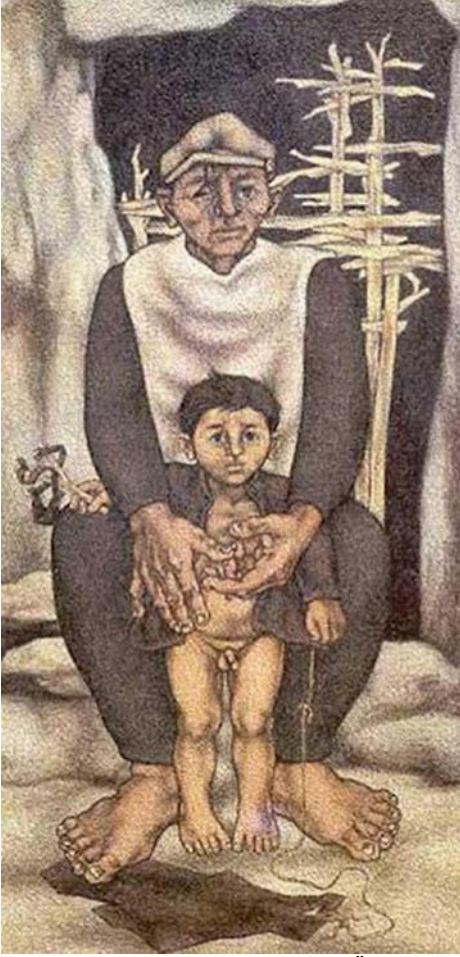
1960'lı yıllara kadar Doğu-Batı sentezini gerçekleştirmeye çalıştı. Bronzlaşmış insanlar sarı, yanmış toprağa karışıyor; Eski ve yırtık kıyafetler içinde kolları, gövdeleri ve bacakları açıkta kalan, ayakları çoğu zaman çıplak veya yırtık ayakkabılardan çıkan, büyük kolları ağaç dalları gibi bükülüp kıvrılan, Günal'ın resimlerinde sembolik figürlerdir. (Karabaş, Serttaş, 2016). Günal'ın çocuklar isimli çalışmasında 3 tane çocuk figürünün yer aldığını görüyoruz. Çocuklarının kıyafetleri özensiz, yırtık ve eski bir şekilde resmedilmiş. Yüzlerinde umutsuz, üzgün bir ifade oldukça güçlü bir şekilde yansıtılmıştır. Ayaklarının çıplaklığı, kıyafetlerin yırtıklığı yaşanan yoksulluğu gösterir niteliktedir. Figürler ve arka planda virane bir yapıdan başka bir nesne resimde yer almamıştır. Anadolu çocuklarının saf temiz halini gerçekçi bir biçimde yansıttığı eserlerinden biridir.

Resim 3. Kapı Önü IV, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 150x170 cm. 1977.

Eserlerinin ana temasını geçmişin yenilgi duygusundan çok, evrensel insan gerçekliğiyle uzlaşma özlemi oluşturur. Bu bağlamda çorak toprak karşısında verilen savaşa doğanın tanıklık etmesi, mekânı betimleyici ve paletiyle aktarır. Neşet Günal'ın resminin dilini yönlendiren insan ilişkileri aktarmakta belirleyici bir rol üstlenmişse de, çalışmalarında her zaman figürleri ön planda tutmuştur (Arslan, 2018). Her an yıkılacakmış gibi görünen bir ev önünde duran iki çocuk figürü ile bir de kadın figürünün yer aldığı 'Kapı Önü IV' isimli eserinde de yaşantının zorluğunu gösterir. Figürlerin yüzlerindeki ifadeler yine aynı üzgün ve karamsar, üzerlerindeki kıyafetler yıpranmış durumdadır. Kapı eski tahta parçalarından yapılmış izlenimi vermektedir. Renk olarak toprak tonları seçmiş kıyafetlerde kullandığı yeşil ve mavi rengi canlı bir şekilde bize sunmayı toprak tonlarına yakın olarak kullanmıştır.

Günal'ın güçlü desen anlayışı, figüratif tarzda yaptığı resimlerde açıkça görülüyor. Figüratif resme yakınlığı, ifade aracı olarak figürü tercih etmesi, topluma ve insanlığa yakınlığıyla değerlendirilebilir. Zamanla yaşadığı zorlu yaşam koşulları onun işçi sınıfına olan duyarlılığını güçlendiren deneyimler olarak sayılabilir. Çünkü öğrenimi sırasında maddi nedenlerden dolayı çok çalışmak zorunda kaldığı biliniyor (Aksu, 2020). Kendi yaşam hayatını eserlerine yansıttığı bilinen sanatçının özellikle doğduğu şehrin kırsal kesiminin ve kurak topraklarının konularında yer aldığını ağırlıklı görmekteyiz.

Resim 4. Kör Hasan'ın Oğlu, Tuval Üzerine Yağlıboya, 185x142cm., 1962

Dış mekânın yaşam tarzını belirleyen bir faktör olduğu vurgulanan resimlerinde, günlük yaşamda kullanılan pek çok nesnenin kullanılmadan kaldığı da görülüyor. Günal, kompozisyona yeni bir obje ekledikten sonra diğer resimlerinde de aksesuar ekleme veya değişiklik yaparak bunu sürekli devam ettirmektedir. Bu durumda alışılmış biçimlerinden farklı bir nesne ortaya çıktığında bunun gelecekte tekrar ortaya çıkacağına bir işareti olduğu varsayılır. Bu tür ipuçları, birbiriyle yakından ilişkili bu yapılar arasında bulunabilir (Arslan,2018). Kör Hasan'ın Oğlu resminde bir baba ve çocuk figürünü görmekteyiz. Baba çocuğunu sarmalamış ve çocuk yarı çıplak resmedilmiş çocuğun sağ elinde bir sapan görülmektedir. Resimdeki bazı ayrıntılar bize nasıl bir hayat yaşadıklarının ipuçları sunmaktadır. Çocuğun elindeki sapan bunun örneklerinden bir tanesidir. Babanın sağ gözü kör olduğunu eserin isminden daha net anlıyoruz. Babanın da oğlunun da ayakları çıplak resmedilmiş. Yüz ifadelerine baktığımız zaman diğer resimlerinde olduğu gibi endişe ve kaygı hissettiriyor. Günal eserleriyle Anadolu insanının yaşam tarzını ince ayrıntılarla toplumcu gerçekçi anlayışla ve kendi figüratif tarzıyla işleyip doğal bir üslupla bizlere yansıtmaktadır. Eserlerini incelediğimiz zaman Günal'ın çok iyi bir gözlemci olduğunu görmekteyiz.

Her resim öncelikle tavrı, oturuşu, giyim tarzı ve çevresi ile vermek istediği mesaj sanatçının zihninde doğuyor, daha sonra abartılı bir deformasyona uğratarak tuvallere aktarılıyor. Anadolu topraklarının ve insanların öne çıkarmak istediğimiz özellikleri; Sanatçının fırçasından, özenli, sabırlı ve iyi çalışılmış ince bir işçiliğin ürününe dönüşerek tuvallere yansıtmışlardır (Karabaş, Serttaş, 2016).

Resim 5. Sorun-Sorum-I, Tuval Üzerine Yağlıboya, 142x195 cm. 1990.

Neşet Günel, resimlerinde seçtiği karakterlerin psikolojik durumlarını izleyiciye yansıtmaya çalışmaktadır. Bunu yaparken resmin plastik ve estetik değerlerinin geçerliliğine de dikkat eder. Sanatçıya göre bu kurguyu açıklamanın en iyi yolu resimlerinde ölçülü abartılar kullanmaktır (Günay,2011). Sorun-Sorum-I isimli eserinde iki kadın iki erkek toplam dört figür yer almaktadır. Figürlerden birisi ayakta üç figür ortada hazırlanmış yemek örtüsü etrafında oturmuş olarak resmedilmiş. Hemen arkalarında derme çatma şeklinde güneşten korunmak için yapılmış bir gölgelik yer almaktadır. Tarlada çalışan işçilerin çalışmaya ara verdikleri bir anı resmettiğini görüyoruz. Yalnız yüz ifadelerinden de anlaşıldığı üzere bir sorun olduğu ve budan dolayı kimsenin ortada bulunan yemekle ilgilenmediğini görüyoruz. Aslında çalışan işçi için yemek molasının güç kazanmak için çok önemli olduğunu biliyoruz.

Özellikle tablonun ortasında elleri başının üzerinde oturan kadın figürünün dalgın hali ile sol tarafta oturan kadının dalgın bakışı çözülmemiş bir olayı yansıtmaktadır. Tarım işi olsun, zorluk olsun, zor koşullar olsun, kadın durumunun dışında bırakılmıyor, en az bir erkek kadar merkezde, erkeğin yanında yer alıyor. Hayatın ve üretimin yükü de kadınların omuzlarına düşüyor (Aksu, 2020). Günel'in resimlerinde sıkça karşılaştığımız figürlerdeki abartılı büyüklüklerini bu resimde de görmekteyiz. Burada da kadının elleri de en az erkek eli kadar çalışmaktan irileşmiş. Kadın hem dışarda tarla, bahçe işlerinde hem de evde çalışmak zorunda.

SONUÇ

Çalışmamızda yansıtmacı kuramın ne olduğuyla alakalı bir giriş yaptıktan sonra Marksist kuram ve toplumsal gerçekçilik kavramına değinilmiştir. Türk resim sanatında kendi tarz ve üslubuyla figür çalışmalarıyla ön plana çıkan Neşet Günel'in eserleri toplumsal gerçekçilik başlığı altında incelenmiştir. Günel'in doğup büyüdüğü topraklardan ilham alarak oluşturduğu çalışmaları sanat hayatında bambaşka bir yol çizmiştir. Anadolu insanının zorluklarla devam ettirdiği yaşam, yoksunluk ve bu yoksunluk ve çevre içerisinde yaşayan insanların psikolojik durumlarını da yine resimlerinde bizlere yansıtmıştır. Günel'in toplumsal gerçekçilik ile ilgili resim sanatına katkısı oldukça büyüktür. Resimlerinde konu olarak temelde yerleştirdiği figürlerin kusursuz işlenişi, özgün tarzı ve ifadelerin güçlülüğü ile toplumsal gerçekliğin en iyi temsilcilerindendir. Çalışmaların merkezine Anadolu insanını yerleştiren Günel figürlerinde el ve ayaklarda belli abartmalara gitmiştir. Çalışan insanı temsilen büyüttüğü el ve ayaklarda emeğin, çalışmanın ve gücün bir simgesi olarak bizlere sunmuştur. Eserlerini oluştururken kullandığı renkler toprak tonlarında seçmiş. Renk seçimiyle de kırsal yaşamın, kurak toprakların, kasveti ve hüznü hissettirmiştir bizlere. Figürlerin ve toprağın rengini aynı kullanan Günel resmin genel havasında toprak tonunun ağırlığı vardır. Figürlerin genel duruşları hareketsiz olsa bile her bir figürün surat ifadelerinde çok büyük anlamlar vardır. Bu anlamlarda da yine toplumsal gerçekçiliğin çok ağır bastığını görebiliyoruz.

KAYNAKÇA

Aksu, S. Neşet Günel'in Toplumsal Gerçekçi Resimleri Üzerinden Emekçi Kadın Figürleri. *Sanat Dergisi*, (36), 135-150.

Arslan, D. (2018). *1960 Sonrası Türk Resim Sanatında Konu Ve Figür Bağlamında Neşet Günel* (Master's thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Barret, T. (2020). *Neden Bu Sanat? Çağdaş Sanatta Estetik ve Eleştiri*, Çev. Esra Ermert, İstanbul: Hayalperest Yayınevi.

Boydaş, N. (2007). Sanat Eleştirisine Giriş, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Can Koç, D. (2017). Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nuri İyem, Neşet Günel, Mehmet Pesen ve Nedret Sekban eserlerinin ön ve arka yapı kategorileri bakımından incelenmesi ve sanat eğitimine katkıları.

Çay, M. B. (2016). Türk resminde portre konulu eserlerde sembol. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 295-306.

Günay, E. (2011). *Nuri İyem ve Neşet Günel'in Türk Resim Sanatı'ndaki Yeri* (Doctoral dissertation, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Karabaş, P. A., & Serttaş, C. Toplumsal Gerçekçi Yorumlarıyla Neşet Günel ve Eserleri. *Bildiriler Kitabı*, 43.

Moran, B. (2020). *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Ötgün, C. (2008). Sanat yapıtına yaklaşım biçimleri. *Sanat ve tasarım dergisi*, 1(2).

Ülger, K. (2021). Sanat Eleştirisi Dersinin İşlenmesine Eleştirel Bir Yaklaşım. *Sanat Dergisi*, (38), 33-51.

GÖRSEL KAYNAKÇA

Resim 1. <https://mindonart.com/2013/02/01/neset-gunal-galeri/>

Resim 2. <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/neset-gunal>

Resim 3. <https://nesetgunal.org/tr/portfolio/baslica-yagli-boya-eserleri/>

Resim 4. <https://nesetgunal.org/tr/portfolio/baslica-yagli-boya-eserleri/>

Resim 5. <https://nesetgunal.org/tr/portfolio/baslica-yagli-boya-eserleri/>